

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 48.

V Ljubljani, v soboto 2. decembra 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrletno 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče št. 15**. Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Bližnja bodočnost.

Avstrijska notranja politika stoji sedaj v znamenju poravnave. Nil de nobis sine nobis — o nas se ne sme nič obravnavati brez nas. Zato pa sodimo, da je naša časnikarska dolžnost, pojasniti, kakšno bode slovensko stališče v ti zadevi. Pojdimo po vrsti!

Kako je prišlo do tega, da se govori sedaj zaresno o poravnavi? To vprašanje ima samo en odgovor: Vlada je v škripcih in ž njo, ali bolje rečeno: zavoljo nje tudi država. Gre se za to, da se še do novega leta rešijo nujne zadeve: pogodba z Ogersko s kvotno zadevo in s prepustnim zakonom vred. Gruden je že pričet, a še nobene sledi ni kaki rešitvi. Vlada potrebuje vrh tega dovolitve provizorija. Ker je sama izjavila, da ne bo vporabljala § 14. v takih slučajih, mora sedaj, ali spraviti v zbornici nujne zadeve v veljavo, ali pa iti. Spraviti jih pa ne more v veljavo, dokler ne poneha opravičena razjarjenost čeških poslancev in češkega ljudstva sploh. To pa ne poneha, dokler se ne da zadostilo za storjeno krivico — razveljavljenja jezikovnih naredb. Te naredbe so se razveljavile Nemcem na ljubo; torej so oni dolžni sedaj skrbeti, da vlada, ki se je zanje potegnila, ne pade in da se državni namen, zavoljo katerega so višji činitelji privolili v razveljavljenje, res doseže. Manjšina državnega zbora nosi odgovornost za sedanje razmere. Zato mora tudi pokazati, da je bilo vredno naložiti tako odgovornost na njena ramena. Prav za prav se položaj ni nič izpremenil. Preje je manjšina imela odgovornost zato, ker je obstruirala, sedaj jo ima zato, ter je zavoljo nje brez obstrukcije nemogoče redno delovanje državnega zbora.

Brez obstrukcije, pravimo! Do sedaj še nismo imeli nobenega pojava, da bi se bilo po kakem gotovem načrtu hotelo od Čehov zavreti državnozbornsko delovanje. Nobenega, ponavljamo. Dolgi govori ne pomenjajo ničesar, ker se pač po vsakem govoru lahko sklene konec

debat. Dokler se ne prične tako imenovana tehniška obstrukcija z glasovanji po imenih za prazne stvari, z razbijanjem in sploh šumnim zaviranjem zborniškega delovanja, ne moremo še govoriti o obstrukciji. K temu, kar se sedaj dela, t. j. k debatam o stvareh, ki ne spadajo k dnevnemu redu, pomaga največ levica sama. Nujni predlog Holanskega bi ne bil imel tako rekoč nobene debate, ko bi ne bil liberalac Gross stegnil svojega dolgega jezika v neutemeljenem zabavljanju. Nujni predlog dr. Žačeka bi bil mnogo hitreje opravljen, ko bi ne bili Nemci stresali svojih sitnostij. V sredo bi se ne bil zapravlil celi dan, ko bi ne bili socijalni demokratje brez vsacega povoda z lažniki napadli čeških poslancev. Čehi ne potrebujejo obstrukcije. Dokler traja desnica, in ta bo trajala, dokler bodo hoteli Čehi, ne bo miru zato, ker levica do tle še ni dosegla svojega namena. Nemške pridobitve nimajo prav za prav nobenega pravega namena, dokler se ne zgodi še drugi povod Claryjevega nastopa, ki spada tako nujno k njegovemu delokrogu kot razveljavljenje znanih jezikovnih naredb, namreč: dokler se ne razbije desnica. To je treba konstatirati celemu svetu; to je treba povedati nemškutarskemu glasilu „Slovenskemu Narodu“, ki pri nas očito — ne vemo želi za gotov denar, ali samo za Schweglove obljube — ob vsaki priliki pomaga Nemcem, da bi se izvršil drugi Claryjev namen, da bi se razprla desnica. Saj zabavlja kot kak razjarjen ljubljanski baraba proti katoliški ljudski stranki, proti slovenskim katoliškim poslancem; nima pa nobene grajalne besede proti nastopu svojega dalmatinskega prijatelja dr. Bulata, ki je v resnici pred cesarjem naravnost obljubil, da bo njegova šestorica glasovala za — vse državne potrebe. Jasna izjava Povšetova, jasna dejanja slovenskih poslancev mu nič ne pomagajo. Če ne more družega, molči; a nadavno pa sumniči in laže — vse v dogovorjeni nameri, ki jo je že sam odkrito izražal, da spadajo nemški in

slovenski liberalci skupaj, in da je glavni sovražnik — klerikalizem. Kakšna bodo pogajanja? Nemci so izprevideli, da ne morejo ohraniti svoje nenaravne pridobitve, če se ne pobotajo s Čehi. Samo po ti poti, ko bi se dali Čehi zvabiti k liberalcem, bi bilo mogoče vzdržati nemško gospodstvo. Zato je bilo treba pogajanja. Nastopili so to pot zvito kot vselej; izbrali so namreč osem zastopnikov in poslali Čehom ponudbo, naj izbere svojih osem mož. Čehom je treba nekaj dovoliti, so si mislili. Bolje nekaj, nego vse izgubiti. A naleteli so. Izvrševalni odbor cele desnice je sklenil, — in zato bode zaslužena zahvala slovenskemu zastopniku Povšetju, — da se ne smeta pogajati samo češki in nemški narod, marveč cela desnica s celo levico. Gre se tudi za Slovence, Hrvate in Ruse; da, tudi za Poljake.

To stališče je edino pametno, ne samo zato, ker zahteva bratska ljubezen, da Čehi mislijo tudi na druge Slovence, marveč vzlasti zato, ker je vsaka češka pridobitev toliko časa brez pomena, dokler v celem svojem obsegu ne pade nemško načelo, da so Nemci poklicani vladati nad celo Avstrijo in da so oni več vredni, nego drugi narodi. Češko vprašanje ima svoje korenine v avstrijskem vprašanju in ž njim je nerazvezljivo zvezano tudi slovensko in hrvaško vprašanje.

Bližnja bodočnost bo pokazala, je-li so še zmožni povspeti se na stališče pravičnosti, ali ne. Mi sodimo, da se bode ta poskus izjalovil. Veseli smo pa, ker bo iznova utrdil vzajemnost med avstrijskimi Slovani in sploh med celo desnico.

Politiški pregled.

Le Nemcem je vse dovoljeno! Studiti se morajo človeku židovski listi in vsa plaža, ki se jih drži. Pred kratkim je še Izrael na vse pretege pritrkoval Wolfvcem ter brez prenehanja hvalil divjo obstrukcijo Nemcev, danes niti krotke obstrukcije ne prenaša, katero delajo Čehi zaradi poteptanih svojih pravic. Plačana

Celje od kolodvora do „Narodnega Doma“.

Iz gola radovednosti mi je prišla nesrečna misel, obiskati zgodovinsko znamenito in politično razvpito Celje. Izstopim iz vlaka in začujem hripavega kondukterja: „Cilli eine Minuten!“ Pri vratih stoji polip s prusko „Pichelhaubo“ in me prav strupeno pogleda, ko čuje, da vratarju nekaj slovenskega zinem.

V veži stoji polno ljudij, sama sodrga, obrazi, ki ničesar ne povejo, prototipi od strasti — te in one baže — zamorjenih kreatur. Vse govori seveda nemški. To so tisti in taki Nemci, „Strammdeutsche“, o katerih je svoj čas rekel neki nemški odvetnik, da spadajo med „bessere Klassen“. Srečni! Ko se tako po teh — janičarjih oziram, mi ponujajo razni postrežki svoje nemške hotele, gostilne itd. nemški v obraz tako vsiljivo, da ne morem več fizijognomije germanskega cvetja študirati.

Zunaj na trgu me čaka znanec. Na vprašanje, zakaj da čaka zunaj, mi odgovori, da ni prav varno iti med tako občinstvo „besserer Klasse“ — posebno, če je kdo znan kot Slovenec. Trg je krščen v „Bismackplatz“, na desni

nama leži nemška hranilnica s podobami nemških devic in vitezov, kateri imajo vsi obleke sestavljene samo iz nemških barv. Ob levi je hiša, na katere oglu je izloga nemškega zagriženega fotografa Lenza. Moj prijatelj mi pokaže v izložbi nekaj slik Slovencev in pristavi, da je med njimi tudi jeden, kateremu je „Deutsche Wacht“ za to uslugo napram Nemcem nadela naslov „fanatischer Slovene“. Prav tako!

Ko šetava dalje, srečava moža, dolgega in suhega, kakor prekljo, vročo glavo ima odkrito, lasje so dolgi (pamet pa? — Op. stavca) lepo razčesani, milostljivo pogleduje na desno in levo, ko pa začuje najino slovensko govoro, stemni se mu čelo in zaničljiv pogled iz njega onegavih očij naju kaznuje za hudodelstvo, da si upava „windisch“ govoriti! — „To je“ — razloži mi moj spremljevalec, Schwieger-Vater der Weltgeschichte, Johann von Stein — dr. Janez Stepišnik, občinski svetovalec celjski, kandidat za celjski županski stolec, kvas nemškega testa celjskega, itd. itd.

Na desno in levo — vse nemško — napis, ulični in hišni, trgovski in netrgovski, moški in žene, samci in device, dečaki in deklice — alles deutsch — le imena ne. Tu bereš: Seutschnigg,

Tschautsch, Sagar, Stepischnegg, Koss itd. itd. Kar me je posebno zanimalo, so napisi v nemški trobojnici: proti slovenskemu imenu pač slab dokaz nemštva!

Prideva do kavarne „Mercur“. Pot nama preidejo tri dame, katere govore seveda nemški. Ker jih moj kažipot pozdravi, hočem zvedeti, kdo da so: imenuje mi ime nekega odličnega Slovenca. Ozrši se, vidim, da gredo v trgovino s slovenskim napisom „Pri škofu“. V svojo žalost pa zvem, da je to nemškonacionalna trgovina, iz katere mečejo slovenske kasirke, da pa je nje lastnik vendar Hoflieferant omenjene družine. V še večjo žalost pa vidim, da je ravno nasproti slovenska trgovina enake vrste.

Precej zraven „Škofa“ je čajfar in svečar — Costa — pristen Nемец. Iz njegove trgovine pride častitljiv, star duhoven, ki je gotovo naročil za svojo cerkev sveč, — in ki se v narodno-gospodarskem oziru zbog svoje prevelike popustljivosti ne more povzdigniti do tega, da bi kupoval pri slovenskem svečarju.

Pojdimo naprej! Na desni slovenska trgovina Hribarjeva, na levi vse nemško, kakor tudi od Hribarja naprej ob desni. Glavna trafik, zaloga špeciialitet itd. ima samonemške napise.

„Neue freie Presse“ govori le o tem, da treba mirno sprejeti vse vladne predloge, ker to zahteva obstoj države. Zadnji dve leti ta list ni nič vedel o obstoju države. Nemci in Židje si mislijo, da naj Avstrija obstoji, toda le pod tem pogojem, če bodo isti Slovanom še nadalje lahko klečali na trebuih. A slovanska zavest ne more več biti služkinja nemški in židovski požrešnosti. Avstrija bode obstala, a le tedaj, če se bode tej požrešnosti naredil konec in uvedla se dejanska ravnopravnost vseh slovanskih narodov z Nemci.

Seja avstrijske delegacije se je otvorila 30. p. m. Predsednikom je bil izvoljen grof Vetter, podpredsednikom Javorski. Pacak je interpeliral radi znanih obsodb v Srbiji in je vprašal ministra zunanjih stvari, ako je voljen s svojim vplivom posredovati za pomiloščenje. Goluchovski je odgovoril, da je to notranja zadeva Srbije in da mu je tu onemogočeno vsako posredovanje, ker so obsojenci zakrivali „razžaljenje veličanstva“.

Desnica državne zbornice namerava ustanoviti svoj list na Dunaju, ki bi kazal tu in inozemstvu njene potrebe in zahteve ter zavračal njej nasprotno mnogobrojno časnikarstvo. To misel je rodila nujna potreba, zatoraj je opravičeno upanje, da se uresniči.

Enketi deželnih glavarjev, ki je zborovala 28. t. m. na Dunaju, je predložila vlada načrt zakona, ki se predloži deželnim zborom, s katerim se deželam priznava pravica, da smejo od vsakega hektolitra alkohola pobirati po 10 gld. deželne doklade.

Goriški deželni zbor bode baje razpuščen. Na to silijo Lahonom prijazni krogi, ker se na dejajo, da doseže vlada ob sedanjih neslogi goriških Slovencev kak ugodnejši uspeh.

Zborovanje na Hrvatskem. Na Hrvatskem se je pričelo živahno gibanje. Razni hrvatski rodoljubi so si podali roke, da vzdramijo v narodu s shodi odločnejšo politično zavest. Velikansk shod, katerega se je udeležilo okoli 10.000 ljudij, je bil preteklo nedeljo na vseučiliškem trgu v Zagrebu. Z velikim navdušenjem so se vsprejele resolucije o reformi volilnega reda, o reformi zakona o tisku in o financijelni samostalnosti Hrvatske. Isti dan je bil tudi izvrstno obiskan shod v Sisku. Tudi po ostalih mestih sklilče združena opozicija take shode. Bog ji daj vstrajnosti po započetem delu!

Na Bismarckov grob sta Schönerer in Wolf tudi letos pripeljala nekaj heilovcev. Pravijo, da jih je bilo na grobu strah, ker jih je bilo samo dvanajst.

Domače novice.

Osebnosti. V avdijenciji pri cesarju je bil vsprejet v ponedeljek dež. glavar kranjski Oton pl. Detela. — Za župnijo Poljanica na Ko-

Onkraj ulice poslopje z napisom „K. k. Kreisgericht Cilli“, nasproti lepo pobarvana hiša z balkonom, na čegar ograji ali prepletu je grb: modro polje s tremi črno-rudeče-zoltimi zvezdami, spodaj pa na belem polju črno-rudeči napis „Stadtamt Cilli“. Po tem sklepati — je to mestni grb. Celjski grofje so pa imeli po mojem zgodovinskem znanju le modro polje s tremi zlatimi zvezdami. Tu je napredek! Na drugem nadstropju visi cesarski orel z napisom „K. k. Bezirksgericht Cilli“. Ravnopravnost!

Zraven Stadtamta je slovanska (?) gostilna Lemeževa s samonemškim napisom, poleg te nekdanj zloglasna čorbarija Gollitscheva. Sedaj je nje lastnik bajé bolj poštena duša. Do „Narodnega Doma“ je potem razven pisarne gospoda dr. Dečka — vse nemško. Rezultat mojega premišljevanja je ta: kljub temu, da je v Celju dobra tretjina Slovencev po pristranskem ljudskem štetju, je od kolodvora do „Narodnega Doma“ in ravno tako drugod lice mesta vse skoraj izključno nemško, in sicer le zbog slovenske popustljivosti!

Ko bom imel kaj časa, pridem zopet k Vam, g. urednik, in Vam povem kaj družega.

čevskem je prezentiran g. Al. Jaklitsch, župnijski upravitelj v Topli Rebri.

Vseslovenski delavski shod se radi želj, izraženih od raznih stranij, ne bode vršil letos o Božiču, nego 6. in 7. januarja prihodnjega leta. Slovenska krščansko-socijalna delavska društva naj skoro določijo zastopnike. Vse dopise vsprejema č. g. Luka Smolnikar, stolni vikarij v Ljubljani.

Dunajski Slovenci. Na Dunaju bivajoči Slovenci so vložili uže pred dvema mesecema pri deželni vladi pravila podpornega in izobraževalnega in zabavnega društva. Upa se, da se društvo otvori tekom meseca decembra z domačo veselico v „Češkem Domu“. To društvo je za slovenski živelj na Dunaju prepotrebno, zatorej odkritosrčno želimo podjetju mnogo sreče.

Če volka kličeš, volk pride. Med drugimi nečednostmi, s katerimi je „Slovenski Narod“ onesnažil čast slovenskega časništva, je ta-le poprej Slovincem neznana grdobija, da pri vsaki najmanjši priliki zoper nasprotno slovensko stranko kliče vlado in policijo na pomoč. Če kje v kakem konsumnem društvu izpijejo člani en liter vina, brž kriči „Narod“: Okrajno glavarstvo, ali spiš? policija, izpolni vendar svojo dolžnost! Ko je čital urednik „Narodov“ „v nekem klerikalnem listu“, da se ljubljanskim meščanom v „Meščanskem klubu“ daje brezplačno pravni svet (kar je pa seveda popolnoma po pravilih), zaklical je v hujskajoči notici: „Čudno je, da se poklicana oblast ne zmeni za to zakotno pisarno v „Katol. Domu“. Tako je klical „Narod“ zadnjo sredo. V četrtek je bil pa volk že tu. Zadnji četrtek je piskal „Narod“ v uvodnem članku: Joj, joj, naskok na učiteljstvo! C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku je možu naprednega mišljenja (kar je isto, kakor „slugi liberalne misli“) nadučitelju Janku Tomanu v Moravčah ukazal, da naj odloži postransko službo županstva, ker bi ga utegnila ovirati na škodo izpolnitve njegovega poklica in dati povod komplikacijam. To je grozno krivično in neopravičeno. — Strankarskega boja v Moravčah ne poznamo. Nam je le toliko znano, da je nadučitelj Toman z raznimi agitacijami zbobnal v katoliških Moravčah neko liberalno stranko skupaj, s katero si je ogledil pot do županskega stolca. Ne rečemo, da so Tomanovi pristaši že liberalci, a „Narod“ gotovo upa, da s pomočjo „moža naprednega mišljenja“ kmalu postanejo liberalci, drugače bi se on za Tomana ne vlekkel, ampak še vesel bi bil, da je okr. glavar izpolnil svojo dolžnost, in bi pohvalil Friedricha, kakor hvale okrajne glavarje, ki pošiljajo žandarje v konsumna društva. Učitelj Toman je pa „Narodu“ tako pri srcu, da v članku milostno podeli brco kranjskim županom sploh, rekoč da je v naši deželi le želeti, da bi se dobilo več boljšega materiala za župana, nego ga imamo sedaj. Mi nočemo govoriti o Tomanu in ne o tem, ali naj se „material za župana“ zboljša z učitelji ali s kapelani (sposobnosti in nesposobnosti za župana imajo učitelji in duhovni v jednaki meri), in če je res zboljšanja treba, izreči smo hoteli le željo, da naj se v naših političnih borbah ne kličeta vedno na pomoč vlada in policija, zlasti naj tega ne dela ona stranka, ki vedno govori o svobodi in napredku. Menimo, da je to želja vseh poštenih Slovencev.

Javna predavanja. Preteklo sredo je v „Katoliškem Domu“ predaval g. Evgen Lampe o tem, kako je krvava inkvizicija trpinčila in morila ljudi, ter o čarovniških sodbah. Prihodnjo sredo ob 1/2 8. uri zvečer bo nadaljeval svoje predavanje.

Klofuto na klofuto deli nam Claryjeva vlada po Kindingerju. Ta mož jo je zasolil sedaj koroškimi Slovincem. Za sodnika velikovškega okraja, ki šteje skoro same Slovence, je imenoval g. Rotschelda, sodnika iz Železne Kaplje preko terno predloga. Rotscheld je zagrizen na sprotnik Slovencev ter je bil iz Slov. Gradca disciplinarnim potom prestavljen v Železno Kapljo.

„Matijček se ženi.“ Odvetniški odbor odvetniške zbornice kranjske je strogo obsodil polemiko mej dvema ljubljanskima odvetnikoma v časopisih, zlasti pa povsem neopravičeno

vpletanje vsega odvetniškega stanu v to afero. Akti so se odstopili disciplinar-nemu svetu.

Sedaj molče! „Slov. Narod“ je koval velik kapital iz Pavšnerjevega konkurza, pri katerem so bili oškodovani „klerikalci“. Sedaj je napovedal konkurz Fr. Hribar, ki je ob enem odložil čast občinskega svetništva. O tej priliki konstatujemo, da sedaj „Narod“ molči in ne govori o „liberalnih poštenjakih“. Čudno, saj so „Narodu“ take „politične razprave“ najbolj priljubljene.

Vzoren občinski svetnik. Bolčev Pepe je hud mož, ki ima vedno odprta usta. Večkrat pride zato v konflikt, ali z mitničarji; ali pa s sodiščem. Te dni je bil zopet obsojen na 25 gld. globe radi razžaljenja časti.

Shod avstrijskih krščansko-socijalnih delavcev na Dunaju se bo vršil jutri. „Slovensko-krščansko socijalno zvezo“ zastopata predsednik g. Ivan Kregar in tajnik g. Ivan Štefè.

Iz Št. Petra na Krasu. V nedeljo, 26. nov., je bil sklican po predsedniku č. g. kuratu Zupanu, občni zbor „kmetijske podružnice“ z zanimivim dnevnim redom. Vdeležbo je zastopalo osem mož. Kakor pri Ciril Metodovi podružnici, se je tudi tu zborovanje preneslo, in sicer za nedoločen čas. Tak je sad liberalne hujskarije! Eden izmed osmerih.

Komisiji za kugo, katero sedaj išče po Ljubljani, priporočamo poleg mestnih pisoarjev sosebno toplo stanovanja laških delavcev. Ta stanovanja so tako škandalozna, da bi po letu v natlačenih prostorih najlažje nastale opasne bolezni.

Slovensko gledališče. Danes zvečer bodo igrali ljudsko igro „Od stopinje do stopinje“.

Občinske volitve v Gradcu so tudi v II. razredu prinesle zmago nemškim nacionalcem. Dobili so 848 do 986 glasov. Izvoljen je tudi znani Ljubljančan novopečeni protestant dr. Fr. Goltsh.

Kopališče v Kamniku vabi h koncertu, katerega priredi Kamniški salonski orkester v dvorani zdravilišča v nedeljo, dne 3. decembra 1899. l., v korist Kamniške podružnice patrijotičnega deželnega pomožnega društva za Kranjsko. Vstop 40 kr. Začetek ob 8. uri zvečer.

Umrl je dne 30. novembra zvečer po zelo kratki bolezni za vnetjem pljuč č. g. Anton Mlakar, kapelan v Trebnjem na Dolenjskem. Bil je pokojnik mlad, delaven in goreč mož. Padel je kot žrtva svojega poklica, ker se je prehladil na obhajilu.

„Schulvereinov“ naskok na Domžale. Kar smo pričakovali, se je zgodilo. Prošnjo „Schulvereina“ za javno ljudsko šolo je že ugodno rešil kranjski dež. šolski svet, ki se je tudi izjavil za „Schulverein“. Za otroke nemških Tirolovcev bi pač zadoščala „Schulvereinova“ privatna šola. Vest, da je tudi g. nadžupnik Zorec podpisal prošnjo za novo ponemčevalnico, ni resnična. Podpisal je samo spričevalo npravnosti za učiteljico na „Schulvereinovi“ šoli.

Morilec Ravnik bode stal pred ljubljanskimi porotniki 17. in 18. t. m. Vstop k obravnavi bode dovoljen le proti vstopnici.

Slušatelji višje zemljedelske šole na Dunaju so imeli shod, na katerem so sklenili: 1.) Vlada naj potrdi pravico za inženirski naslov onim rednim slušateljem višje zemljedelske šole, kateri so z uspehom prestali državne in diplomske izpite in katere je spoznala vredne izpraševalna komisija. 2.) Vsi, kateri so že naredili z uspehom imenovane skušnje na tej šoli, naj dobe pravico za inženirski naslov; 3.) Z inženirskim naslovom si pridobe ob enem tudi tiste politične pravice, katere imajo doktorji.

Sijajna zmaga dunajskih krščanskih socijalistov. Dunajski nemški nacionanci so doživeli grozno blamažo. Pri dopolnilni volitvi v deželnozborski dopolnilni volitvi v okraju Mariahilf je dobil njihov kandidat dr. Foerster 272 glasov. Krščanski socijalni kandidat dr. Pattai je dobil 2438 glasov. Število antisemitskih glasov je v tem okraju narastlo. Socijalni demokrat Pernerstorfer je dobil 801 glas in nemški liberelec Schlechter 802 glasova.

Inostranci o Mohorjevi družbi. Mohorjeva družba je dika slovenskega naroda, ž njo se smejo ponašati Slovenci pred celim svetom. Ona zanaša slavo slovenskega imena tudi preko mej našega cesarstva. Imeniten rimski časnik opisuje letos našo družbo tudi italijanskemu narodu ter vabi Italijane v posnemanje. Slovenci, pristopimo letos še v večjem številu k družbi, sebi v korist in ponos, drugim v zgled!

Nemško gledališče v Celju. Za celjsko nemško gledališče so nastopili sila slabi časi, odkar Slovenci več vanj ne zahajajo in odkar je začela naša diletantška družba s svojimi predstavami v „Narodnem domu“. Med tem, ko so te predstave vedno kar najboljše obiskane, se ravnatelj nemškega gledališča pri svojih predstavah žalosten ozira po praznih prostorih. Blagajna mu niti toliko ne nese, da bi poplačal igralce. Sklenil je že menda, da prihodnje leto ne pride več v Celje stradati. — Celjanom se njih ošabnost povračuje!

Mladi mojstri v Trstu. Predsinočnim je tržaško redarstvo zasačilo zopet pet mladih umovičev, katerih nobeden ni še dosegel 14. leta, ko so na drzen način kradli razno blago iz založnic v najboljjudenejših ulicah, na mrečna Corsu in v ulici S. Sebastino. Žalostno!

Socijalni kurz, katerega je ustanovila „Slov. kršč. soc. zveza“, se bode pričel prihodnji torek ob 1/8. uri zvečer. Oglasilo se je že lepo število slušateljev. Kdor bi se hotel še udeležiti kurza, naj se v torek zvečer oglasi v društveni čitalnici („Katoliški Dom“) pri društvenem tajniku.

Na shodu štajarskih Slovencev v Konjicah so se sprejele na zborovanju kat. polit. društva, o katerem poročamo natančneje, med drugimi tudi sledeče važne resolucije: Zborovalci zahtevajo, da dobi Spodnji Štajar svoje administrativne urade, zborovalci izrekajo slovenskim poslancem v državnem zboru popolno zaupanje, ter upajo, da ostanejo v sedanjih večini in krepko podpirajo Čeha. Poslanci delujejo na to, da se bo ljudstvo l. 1900 štelo po narodnostih, ne pa po občevalnem jeziku. Naj zahtevajo od vlade garancij, da se bo ljudsko štetje vršilo zakonito. Celjska policija naj se podpravi, uradi po Konjicah, tudi politična ekspozitura in pošta, naj dobijo dvojezične pečate in napise. Resolucije so se sprejele soglasno in z velikim navdušenjem.

Poziv. Za prihodnji predpust nameravam izdati malo zbirko predpustnih pesmi, ki so vsakemu še tako maloštevilnemu in ne posebno izvežbanemu pevskega zboru lahko izpeljive. Ako bi se zadostno število naročnikov oglasilo, bi prosil dotičnike, po dopisnici vsaj najkasneje do 6. decembra t. l. sporočiti, da se s tiskom stvar ne zavleče. Alojzij Sachs, učitelj v deželni prisilni delavnici v Ljubljani.

Italijanska uprava. Pred tržaškim porotnim sodiščem se je začela velezanimiva obravnava. Tožena sta bivši tajnik in blagajnik občine v Miljah, Mare Antonio Impastori in klavni nadzornik iste občine Peter Tepolo, radi znatnega uradnega poneverjenja.

Vreme. V Ljubljani ivje, mraz, gosta megla; drugod najkрасnejši solčni dnevi brez snega. Svet je od potresa sem bolj gorek, pravijo Gorenjci.

Umrila je v Ljubljani, v starosti 29 let, gospa Marija Verovšek roj. Kozjakova, soproga odličnega člana slovenske drame g. Antona Verovška. Naše iskreno sožalje!

Drobne novice. Na Šmarno Goro so dobili stalnega duhovnika. — Radi ruvanja planink je radovljiško okrajno glavarstvo obsodilo Janeza Rekarja iz Mojstrane na 6 ur zopora. — Nova podružnica „Slov. plan. društva“ se je ustanovila na Dunaju mej slovenskimi akademiki. — Proti socijalno-demokratski agitaciji mej železničarji je izdalo železniško ravnateljstvo v Beljaku strogo naredbo. — Slovensko gledališče v Celju bode imelo jutri zopet predstavo. Predstavljali bodo burko „Tat v mlinu“. — V Paberšu pri Mariboru so ustanovili novo nemško šolo. — Mestno posredovalnico za delo bodo ustanovili tudi v Trstu. — Zloglasni tat Rogina, ki je izvršil 39. tatvin, je dobil za svoja „dela“ pred novomeškimi porotniki šest let ječe. — Novo deželno trtnico dobe v Spodnji

Veličini pri Mariboru. — Smrtno zabodel je 20letni Fran Šubic iz Krnic 24letnega Andreja Seljaka. — Pri kuhanju oglja sta se zadušila 25letni ogljar Peter Rejec iz Kroke in njegov 15letni brat France. — Laško-nemški kazino v Opatiji so prodali na dražbi za 71.000 gld. — Tat Primož Keber, ki je pokral mnogo sukenj ljubljanskim sodnijskim uradnikom, je bil obsojen na 13 mesecev ječe. — Olepševalno društvo se je ustanovilo v Litiji. — Nadporočnik Lukan, ki je nedavno ušel iz blaznice v Štejnecju, je sedaj zopet ušel iz blaznice na Studencu. — Kap je zadela tukajšnjega tovarnarja mila g. Avg. Winklerja. V torek je umrl. — Nov poštni urad se je odprl včeraj v Dobrnicačah. — Krčmarju Jožefu Ilijašu v Šalovcu so tatje ukradli 17 veder vina. — V Gorico se preseli odvetnik dr. K. Triller iz Tolmina.

Radi reških demonstracij proti samomažarskim napisom na tramvaju je obsojenih 54 oseb po § 162. ogerskega kazenskega zakona. Ta § določa kazen do treh let. Mej obtoženimi so zastopniki vseh reških slojev.

Tat morilec. H krčmarju Ant. Silarju v Zaspju na Gorenjskem se je preteklo nedeljo ponoči priplazil tat ter si nabral raznih jestvin in vina. Krčmarja je prebudil ropot ter je letel za tatom. Tat, ki je bil opravljen v žensko obleko, je nekaj časa bežal, potem pa se je obrnil ter skoro do smrti pretepel krčmarja. Pravijo, da mu je prerezal trebuh ter da bode grozno razmesarjeni krčmar težko okreval.

Dostavnina pisem na kmetih se odpravi po izjavi trgovskega ministerstva.

Ljubezniva sinaha. Porotno sodišče v Rovinju je te dni sodilo 38letno postrežnico Filomeno Civitico, ki je prerezala svoji tašči vrat, ker se ji ni posrečilo jo zastrupiti.

„Glasbena Zora“, katero izdaja gosp. prof. Fran Gerbič, prinaša v 5. zvezku prav raznovrstno vsebino. Zvezek obsega šest pesnij: „Pastir“, besede Mir. Viharjeve, uglasbil Ferd. Juvanec; „Sam“, besede S. Gregorčičeve, uglasbil Jos. Pavčič; „Kaj ne, da čuden sem?“ čveterospev, besede Aleksandrove, uglasbil dr. B. Ipavec; „Podoknica“ čveterospev, besede Janko Lebanove, uglasbil Avg. Leban; „Moja domovina“, besede S. Gregorčičeve, uglasbil J. Bartl; „Vijoličin vonj“, besede Ant. Funtkove, uglasbil Al. Sachs.

Obsojen policaj. Celjski policaj Urh je za časa zadnjih celjskih demonstracij grdo opsoval s čorbarjem Goličem neko Slovenko. Policaj je dobil radi tega 10 gld., Golič pa 30 gld globe. To je že tretji slučaj, ki osvetljuje nepristranost celjske policije.

Südmark v Jarenini. Jutri se ustanovi podružnica Slovincem sovražnega društva tudi v slovenski Jarenini na Štajarskem. Pozor!

Nov naskok „Lege Nazionale“. Ta laški „Schulferein“ je vložil na tržaško namestništvo prošnjo, da v Križu zasnuje šolo za nadaljno strokovno izobraževanje kamnosekov. Tržaška trgovska in obrtna zbornica podpira to prošnjo, ker ve, kam pes taco moli.

Razširjenje tržaške luke. Zakonski načrt o razširjenju tržaške luke so izročili proračunskemu odseku drž. zbora.

Spomenik Rossettiju so pričeli postavljati v Trstu. Na spomenik hočejo vdolbsti izzivalno pesem „Nella p...“ Slovenci v Trstu bodo tako zasramovanje težko mirno pogoltnili.

Ruščina v Ameriki pa — Slovenci. Praktični Amerikanci so ustanovili v San Francisku rusko šolo, da se Amerikanci nauče ruski, predno odrinejo v Sibirijo. Torej ne samo Nemci, ampak tudi amerikanski Angleži so spoznali velikansko važnost ruskega jezika, le Slovincem, katerim je Rusija takorekoč — pred nosom, katerim je ruščina v primeri z Nemci in Angleži — igrača, le nam hoče „skrbna“ vlada prepovedovati učenje tega svetovnega jezika, le nam. Ali ni — nonsens, če se Slovenci izseljujejo v daljno Ameriko, Amerikanci pa v Rusijo, namesto da bi si naši ljudje iskali kruha pri bratih Rusih, če so razmere doma tako „sijajne“, da ga tu ne nahajajo dovolj?

Redni občni zbor moškega pevskega društva „Kranj“ v Kranju bode dne 10. de-

cembra 1899 ob 4. popoldan v društvenih prostorih. Dnevni red: 1.) Poročilo predsednika; 2.) Poročilo tajnika; 3.) Poročilo blagajnika; 4.) Poročilo arhivarja; 5.) Poročilo pevskega nadzornika; 6.) Vsprejem novih članov; 7.) Slučajnosti; 8.) Volitev novega odbora. K obilni vdeležbi društvenikov vabi najljubdeje — odbor.

Iz Radeč pri Zidanem Mostu. Veselica, katero je priredilo tukajšnje narodno delavstvo pod pokroviteljstvom velezaslužnih gospé Rozinove in dr. Homanove dne 19. listopada t. l., sme se pač z zlatimi črkami zabeležiti v kroniko radeških socijalnih razmer. Kako živo so tu in tam potrebne slične veselice, pokazalo se je stoprav ta večer, ko je domače in tuje zabave željno občinstvo povsem napolnilo dvorano in stranske prostore „Narodnega doma“. Po primernem in jedernato sestavljenem pozdravu gđč. učiteljice Kolnikove predstavljala se je izvirna veseloigra „Lokavi snubač“. Smelo lahko trdimo, da je bila uprizoritev toli dovršena, da niti priznani veščaki kaj sličnega niso pričakovali. Burna pohvala odmevala je po dvorani mej posamičnimi prizori, kar je dovolj jasno pričalo, da je bilo občinstvo zadovoljno, da ne rečemo naravnost presenečeno. G. Binter je v težavni glavni vlogi s takim čutom karakterizoval premetenega ljubimca, da je v mnogovrstnih legah celo samega sebe prekosil. Pogodil je vse nijanse uprav izborna ter jih izvajal z nenavadnim ognjem in oduševljenjem. Nad vse dražestna v mimiki in govoru bila je njegova ljubka družica gđč. Ema Juvančičeva v vlogi zveste ljubimke Minke. Oba sta junaka celokupnega dejanja koj koncem devetega prizora žela splošno odobravanje. Maski oblek sta bili res krasni. Tudi g. Klopčič, ki je s svojimi neomahljivimi načeli reprezentoval pravcatega kmetkega župana z bogato plešo na glavi, igral je s takim ponosom, da se mu je vse čudilo. Njegov nizki, semtertje tresoč se in nevoljo izrazujoč glas, njegovo razburjeno kretanje, kakor tudi njegov resni a boječi nagovor pseudo-glavarja obujalo je občno pozornost in priznanje. Nič manj častno ni rešila svoje vloge gđč. Mimi Voglova kot prebrisana kmetška mati županja. Njeno uprav vzneseno, spoštovanje vzbujajoče, točno in premišljeno izvajanje moralo je slehernemu imponirati. G. Levcu kot okrajnemu glavarju podal se je vrlo dobro njegov gracijozni nastop s strogim in ogorčenim glasom nad rajajočo družbo. On je bil živa bomba, ki je bila hipoma hipnotizirana. Splošen efekt in največ smeha radi svojega mokronoškega dialekta kakor tudi radi svoje nepresežne maske v vlogi hlapca in pozneje v vlogi občinskega svetovalca zajedno z g. Kamnikarjem kot takim obujal je g. Ažman. To sta vam bila dva pristna hribovska orjaka, polna šale in dovtipov, s kojimi sta občinstvo kar elektrizirala. Tudi gđč. Mila Skaletova kot služkinja ustvarila je s svojo sicer nehvaležno vlogo toliko, da je morala priti do veljave. Pri burnih živijo-klicih padla je zavesa, na kar se je otvoril ples, ki je trajal do jutra. Čuli smo tudi dva samospava, koja sta ob spremljevanju klavirja izvajala gg. Klopčič in Kamnikar na splošno zadovoljnost. Veselica donesla je v prid tukajšnji šolski kuhinji blizu 50 gld. čistega. Pozabiti ne smemo g. Rižnarja, ki je toliko dragega časa žrtvoval s postavljanjem odra, in g. Perdana, ki se je nalašč v to svrhu potrudil iz Celja, da preskrbi primerne maske igralnemu osebju, kar je sigurno ne malo tudi pripomoglo k lepemu izidu imenovane predstave. Vrlemu diletantstvu pa kličemo: „Le pogumno dalje!“

„Knjižnica gledaliških iger“, katera izide v kratkem, prinese v prvem snopiču izvirno dr. Krekovo igro s petjem „Pravica se je izkazala“, Kržičevo igro „Zamujeni vlak“ in pa priljubljeno: „Lurška pastarica“. Naročila na dopisnicah vsprejema „Slov. kršč. soc. zveza“ v Ljubljani.

Knjige družbe sv. Mohorja za prihodnje leto 1900. bodo naslednje: 1.) Zgodbe sv. pisma, VII. snopič, priredil dr. Fr. Lampe. 2.) Priprava na smrt ali premišljevanje večnih resnic. Spisal sv. Alfonz Marija Ligvorski, škof in cerkveni učenik, preložil dr. Andrej Karlin, duhovnik ljubljanske

škofije. 3.) Anton Slomšek, knezoškof lavantinski, spisal dr. Anton Medved. 4.) Slovenska pesmarica, II. zvezek, izbral in uredil gospod župnik Jakob Aljaž na Dovjem. 5.) Slovenske Večernice, 53. zvezek. 6.) Koledar družbe sv. Mohorja za l. 1901.

„Tri Aškerčeve balade za srednji glas s spremljevanjem klavirja, zložil Risto Savin, op. 3, cena: 1 gld. 20 kr., založil L. Schwentner v Ljubljani“. Ta novi umotvor obsega: 1. Poslednje pismo, 2. Javor in lipa, 3. Poroka. Balade bi se pevcem bolj prikupile, ko bi se g. skladatelj ogibal nenavadnih taktovih načinov ($\frac{3}{2}$ in $\frac{3}{4}$). Želeti bi bilo, da bi cenjeno občinstvo pokazalo s kupovanjem teh novih skladb, da je vneto za slovensko glasbo in da bi podpiralo založnika g. Schwentner-ja.

Prodaja „Slovenca“ v Ljubljani. Ta teden so pričeli prodajati po raznih ljubljanskih tobakarnah tudi „Slovenca“. „Slovenec“ se prodaja v trafiki g. Brusa (pri Štefetu) pred škofijo, v tobakarni g. Fr. Blasa na Dunajski cesti št. 14, pri g. Podrekarju na sv. Jakoba trgu št. 6, pri gospej Mariji Vilhar na Kongresnem trgu št. 3. in pri gospej J. Suschnik na Rimski cesti št. 20.

Ljubitelje poštene vinske kapljice opozarjamo na današnji inserat „Slovenskega vinarstva društva“.

Razne stvari.

Poslanec morilec. Pred leti je bil umorjen v Milanu baron Notarbartolo. Dva železniška sprevodnika sta ga vrgla na tir. Pred sodiščem jima tega dejanja ni bilo mogoče dokazati. Sedaj je sin umorjenčev obdolžil palermskega poslanca Palizzola, da je on najel morilce njegovega očeta. Dolga vrsta prič sedaj priča, da je poslanec Palizzola načelnik roparske družbe „Maffia“ in pokrovitelj sicilijanskih brigantov. Oblasti so za početja in grozodejstva tega vzornega državnega poslanca vedela, a so molčala. Razne energičnejše preiskave so sedaj privedle do zaključka, da bode v Saffari skoro se vršila obravnava, pri kateri bode 400 oseb obtoženih raznih roparskih umorov in drugih silovitostij. Povabljenih ni nič manj, nego 2000 prič. Palizzolo je oblastim ubežal. Napredna Italija!

Prosveta na Ruskem. V Petrogradu so osnovali štiri nove ljudske knjižnice, v Odesi pa ljudske gledališče.

Planinsko društvo v Afriki. V nemški pokrajini Kamerunu, ob polutniku v zahodni Afriki, so ustanovili leta 1897. „Kamerunsko planinsko društvo“, da bi turistično in znanstveno raziskovali Kamerunsko pogorje.

Preuredba ruskega koledarja po gregorijanskem koledarju se ne bode vršila. Posvetovanja so ostala brezuspešna.

Zanimivosti o evropskih vladarjih. Časnikarji se brigajo za vse podrobnosti življenja raznih evropskih vladarjev. Sedaj poročajo, kdaj vstajajo zjutraj evropski vladarji. Najpridnejši je nemški cesar, ki vstaja ob 5. uri zjutraj. Spije malo črne kave in gre takoj na delo. Naš avstrijski cesar vstaja ob sedmi uri zjutraj. Zajutruje čašo bele kave in malo surovega masla. Ruski car vstaja ob 7. uri in zajutruje čaj. Kraljica Viktorija vstaja, kadar se ji zdi, časih zgodaj, časih pa precej dolgo poleži. Predsednik francoske republike vstaja ob 6. uri zjutraj in prične takoj delati brez zajutreka. Najkasneje od vseh evropskih vladarjev vstaja generalissimus — Milan. Izkobaca se iz postelje okolu poludneva, po težavnem naporovanju pri kosilu zopet spi skoro do večerje.

Čudna najdba v torbi ciganke. V Baharcu na Hrvatskem so aretovali cigansko družbo. Pri jedni aretovanih cigank so dobili v torbi dve — odsekani otroški glavi. Na sledu so strahovitemu zločinu.

Napad Čehov na prestolonaslednikov grad Konopšit je sedaj sodnijsko pojasnjen. Napad je organizoval nadvojvodov sluga Fritsche vsled sovražstva do češkega naroda. Fritsche je obsojen na mesec dni zapora.

Štiriinštiridesetkrat oženjen je bil neki Farnsworth, katerega so nedavno radi mnogožen-

stva aretovali v Chikagi. Žene je imel v vseh delih Evrope pod različnimi imeni. Pravi, da je mogoče še več ženskih osleparil.

Nečloveški stariši. Pred dunajskimi potrojniki sta bila te dni na smrt obsojena zakonska Hummel, ki sta svojega otročička mučila do smrti. Roke sta mu vtikavala v vrelo vodo, tepla sta ga z železom, da je otrok imel vsa polomljena rebra. Otrok je moral ležati na zakroženem kovčku, da je vedno padal na tla, najpotrebnejše hrane ni dobival otrok. Ker so otroku sosedje dajali hrano skozi odprtino v vratih, je mati zabila odprtino. Še ko je otrok podlegel rednemu mučenju, zagrabil ga je oče in mu dal klofuto. Obsodba se je glasila, da se najprej obesi očeta Jožefa Hummla in potem njegovo ženo Julijano.

Koristen zavod — za pijance. Nižjeavstrijski deželni odbor je ustanovil poseben zdravilni zavod za one, ki imajo v sedanjem času zelo razširjeno bolezen nezmernega uživanja pijač.

Sodni stroški v Dreyfusovi pravdi znašajo 20.823 frankov 7 centimov. Dreyfuss je že dobil plačilni nalog.

Uporni kmetje. Mnogo galiških veleposestnikov se je pritožilo na ces. namestništvo v Lvovu, da kmetsko prebivalstvo noče nič več delati na njihovih posestvih. Namestništvo se je prepričalo, da kmetje radi tega bojkotujejo nekatere veleposestnike, ker so isti židje.

V brnski prisilni delavnici je 200 prisiljencev na dvorišču prisilne delavnice demonstrovalo, ker se jim ni dovolilo pušenje tobaka. Nekaj hujskačev so združeni pazniki in policijski stražniki hoteli aretovati, a prisiljenci so jim tovariše izpulili iz rok. Pomnoženi straži se je še-le posrečilo napraviti red.

Solske razmere na Češkem na koncu 19. stoletja niso povsodi hvalevredne. Češka šola v Duchovu je štela l. 1897. 467 učencev, l. 1898. 574 in l. 1899. 750. Ti otroci morajo sedeti na zemlji. „Ústř. Matice Školská“ vzdržuje tu sama tudi dva prostora. V Pragi so palače za otroke čeških renegatov, češke manjšine pa pošiljajo svoje otroke v barake. O, tista avstrijska pravičnost in enakopravnost!

Ljudska sodba. Iz Memphisa v Ameriki se poroča: Občina St. Arna, oddaljena pet milj od tukaj, je bila prizor grozne ljudske sodbe. Joe Leflore, zamorec, katerega je več razjarjenih meščanov zasledilo, je priznal, da je v družbi dveh svojih rojakov gospo Gambrel in čvetero njenih otrok na tleh zvezal, potem pa hišo s kerosinom oblił, da so gospa in njeni čveteri otroci živi zgoreli. Črna ta grdoba je bila brez nadaljnih vprašanj odgnana h kupu drva, privezana na kol in tako za svoj zločin živa sežgana.

Iz državnega zbora.

(Izvirno poročilo.)

Dunaj, dne 1. decembra 1899.

Čoln avstrijske politike visi v temni megli. Mnogo, kar se piše po časopisih, je izvor domišljije, zasebnih želja in zavijanja. Prepričan mora biti vsak, ki objektivno gleda v politični svet, da ga skoro ni človeka, kateri bi danes dobro vedel, kako se bode politični položaj razvil in obrnil. To, kar se v zbornici sliši, je podobno zagrinjalu, za kojim se dogovarja, mešetari in spletkari. Poslanci se družijo po hodnikih zbornice in sprejemajo vesti, ki se snujejo. Za vsako uro je drug položaj. Časnikarski reporterji švigajo sem ter tja, pobirajo posamezne besede in pošiljajo potem v svet imenitna poročila, ki razburjajo občinstvo. Edino to je resnica, da desnica še obstoji in da se posamne frakcije desnice požrtvovalno trudijo vzdržati zvezo. Ako preboli desnica zdanjo bolezen, — se bo vzdignila okrepcana in vodila avstrijsko politiko. To je gotovo, da stoji cela desnica v opoziciji, in da tudi tako zmerne obstrukcije, kakeršno Čehi zdaj tvorijo, ne obsoja, vsaj Čehom v tej obstrukciji zdatno pomagajo Nemci sami, ker raztegujejo debato, — a turbulentni obstrukciji bi pa skoro vse frakcije desnice ne pritrdirile. Ne da se tajiti, da je v češki delegaciji ljudij, kateri komaj čakajo, da se obstrukcija zdatneje, odločilneje pokaže, a

zmerni elementi, in ti imajo veliko večino, teže na premišljeno postopanje napram vladi in Nemcem in hočejo tako svojemu narodu koristiti. To je tudi prav, odločni a premišljeni naj bodo njih koraki, ker le tako se izraža politična zrelost. Tak korak je, da se pogaja izvrševalni odbor desnice, kako storiti pomirje v Avstriji med narodi.

A poglejmo si zbornico samo. V ponedeljek 27. t. m. je stopil dalmatinski poslanec Biankini, kateri se ne priklopi nobenemu klubu, Čehom na pomoč in je pokazal v 4 ure trajajočem govoru, da hoče pomagati obstrukciji. Govoril je večinoma v hrvaškem jeziku in dokazoval, da je nagodba z Ogri največja nesreča za vse Slovane v Avstriji. Pomoči mora edino le prinesiti federalizem in zanj se morajo vstopiti vsi avstrijski Slovani. Vpletel je govornik v svoj govor dalmatinske razmere in poslušalci so mu pomagali s tem, da so vprizarjali hrupne razgovore.

Poslanec Žid Berner, kateri je nastopil za Biankinjem je vedel o nagodbah le toliko povedati, da so se vršili isti dan (v ponedeljek) pri deželnozborski volitvi v okraju Mariahilf veliki neredi, koje so zakrivili krščanski socialisti. Ta jeza je bila umevna, ker je govornikov prijatelj Pernerstorfer pri volitvi propadel. — In tak govor je vendar podpora obstrukciji.

Volila sta se še generalna govornika Čeh Mastalka in levičar Kaiser in s tem je bila seja zaključena.

Dne 28. novembra t. l. v torek je nastopal Mastalka proti nagodbi z Ogrsko, ker je nagodba v veliko škodo avstrijski industriji, in končal z izjavo, da se njegova stranka ne izneveri svojim načelom in da ne zapusti pota, kojega je nastopila.

Tudi levičar Kaiser trdi, da je ponudena nagodba žaljiva za Avstrijo, ker se nakladajo državljanom novi davki, — in da bodo njegovi somišljeniki glasovali proti nagodbi. — Sledili so dejanski popravki. Med temi se je poslanec Dyk izrazil, da bodo njegovi somišljeniki le tedaj glasovali za nagodbo, če ne bodo tostranske avstrijske dežele trpele škode.

Popravljala sta tudi Türk in Březnovsky in ko je zadnji izrekel, da je socialist Cinger v njegovem socialnem poslovanju 270 gld. — sebi pridržal, — nastalo je pri socialistih silno razgrajanje in padle so besede: „Professioneller Lügner“, „Verleumder“ i. t. d. Březnovskyju na glavo, a le-ta je zahteval, da se sestavi v zbornici odsek, ki izreče napadalcem Cingeru, Steinerju in Bernerju — svojo grajo, ker je vse res, kar je trdil, in hoče, da resnico dokaže. S to zadevo se je pečala zbornica 29. t. m. Govorili so o tej zadevi: pl. Berks, Dr. Engel, dr. Pfersche, dr. Verkauf, dr. Stransky in dr. Gessman, in ko je končno poročevalec dr. Herbst stvar na podlagi poizvedb pojasnil, je sklenila zbornica z veliko večino, da se poslanec Březnovsky s svojo trditvijo ni lagal, — da Cinger oprošča njegovo razburjenost (menda ker je čul resnico) — da sta pa grajati Steiner in Berner zaradi psovk, ki sta jih izražala napram Březnovskyju. Vse to kaže, da se tudi iz leveice pomaga Čehom pri njih mirni obstrukciji.

Ogerski Slovenci.

Slovani povsod povdarjamo slovansko vzajemnost in bratstvo, da bi pa res prišli do praktične vzajemnosti, da bi se dejanski izpoznivali in se podpirali, o tem ni govora. Preveč se radi prepiramo. Ne moremo se otresti onega prokletstva, ki nas tlači že toliko stoletij in ki nam je uničilo toliko načrtov, ne moremo se iznebiti slovanske nesloge. To uvidevajo naši nasprotniki in zato v nas še bolj netijo to slabost. O tem se lahko vsakdo prepriča, zlasti pri nas na Slovenskem. Prepiramo se med seboj, malo se pa brigamo za obmejne Slovence in še najmanj se brigamo za laške in ogerske Slovence. O njih tako malo vemo, da bi pri ogerskih Slovencih nas moralo biti sram naše malomarnosti.

Mikalo me je, videti in spoznati ta del naroda. Šel sem med ogerske Slovence in sem

videl krepke, poštene, pridne ljudi, slišal njih krasno govorico, a prepričal se tudi o njih žalostnem stanju.

Ogerski Slovenci se razprostirajo med Muro in Rabo do Št. Gotarda in se dotikajo na zapadu štajarske meje. Prebivajo v treh županijah, namreč v železni, salanski in šimeški županiji. Po številu jih je okrog 90.000. Sami se imenujejo Slovence, Štajerci jim pa tudi pravijo Prekmurci, ker so jim preko Mure. Mažari pravijo vsemu kraju „Totsag“, Nemci pa „Bezirk der Wenden“.

Svet je deloma raven, deloma brdast. Ravnini sta dve glavni, ob Rabi in ob Muri. Svet ob Muri je kaj prijazna planjava, ima obljudene vasi in trge, rodovitno polje, zelene loge. Le škoda, da časih Mura stopi iz svojih bregov in preplavi vsa to velikansko planjavo. Od Bogojine in Cankove pa do reke Rabe je svet hribovit in ni nič kaj rodovitno. Tudi vinska trta, ki raste po teh krajih, je jela pešati.

Vasi so jako prijazne, hiše bolj majhne, vendar vse lične. Zares, prijazna je ta pokrajina, ne samo za oči, i za mirno, zadovoljno življenje. Ljudje so bogati in revni, vendar revščina čedalje bolj prevladuje. Polje dobro rodi v ravnini, a slabše je v gorah.

Ogerski Slovenci so krepko ljudstvo. Možje so visoke, trdne, gibčne postave, zdravih lic, temnorjavih očí. Že po stasu takoj ločiš Slovenca od malega, rjavega, širokoplečega Mažarja. Marljivi, prijazni in gostoljubni so Slovenci. S prijaznim obrazom in z odkritosrčno besedo sprejmejo vsakega.

Narodna noša je že tudi pri njih skoro docela pojenjala. Moški nosijo v murski ravnini še bele hlače. V hribih so ženske ob nedeljah lepo opravljene. Nosijo opanke z rudečimi nogavicami, prepasane so s širokim rudečim pasom, na rokavih in prsih imajo zlate obšitke.

Po veri so prekmurški Slovenci katoličani in protestantje. Katoličani so vsi jako pobožni, vljudni, odkritosrčni ljudje. V cerkev pridno zahajajo, celo ob delavnikih sem včasih videl skoro polno cerkev. Katoličani pozdravljajo le s „Hvaljen bodi Jezuš Kristuš!“ Slovenski protestantje so vsi luteranci, kalvinci so le Mažari. Luteranci so bolj zvijačni, a tudi prijazni. Tujca pozdravljajo le z „Dober dan, dober večer!“ tako da popotnik takoj ve, ali ga je pozdravil luteranec ali katoličan. Luteranskih Slovencev se šteje do 20.000. Nekdaj so bili skoro vsi prekmurški Slovenci luteranci. Tu imajo namreč mažarski grofje Szecheny, Szapary, Eszterhazy svoja velikanska posestva. V začetku 17. stoletja so ti velikaši po svojem načelu: „cuius regio, eius religio“ prisilili Slovence, da so prestopili k luteranstvu. Tudi 100 let pozneje se je število luteranskih Slovencev jako skrčilo. Vsako leto se jih več povrne v katoliško cerkev. Mnogo jih hodi na štajarsko stran delat. In če tu kdo zboli, gre v Radgono v bolnico, kjer se navadno spreobrne. Prekmurški luteranski duhovniki so vsi oženjeni in so od prvega do zadnjega strastni mažaroni. V cerkvi večkrat mažarski propovedujejo, dasi jih le malokdo razume.

Lepo in živo je na Prekmurškem ob praznikih. Pobožno ljudstvo prihiti od vseh strani v cerkev k službi božji. V cerkvi vse ljudstvo poje z veliko navdušenostjo in pravo pobožnostjo. Zares, vsakdo mora biti presenečen, ko sliši to milodoneče petje. Le misli si par sto glasov v različnih nijansah od močnega basa do nežnega ženskega glasu. Razna čuvstva so me navdajala, ko sem poslušal prvokrat to mило petje zares pobožnega ljudstva. Mislim sem, da živim za časa sv. Metoda, ko se je po teh krajih spevala sv. maša v staroslovenskem jeziku. Bil sem ganjen.

Prekmurci so pevska ljudstvo. Katoličani pojo ponajveč nabožne pesmi, dočim luteranci bolj posvetne. Pevskega društva nimajo seveda nobenega, za to se ne briga nihče, kakor se sploh nihče ne briga za priprosto ljudstvo, ki je popolnoma samo sebi prepuščeno. Vender pevci so dobri. Večkrat slišiš, če tam potuješ, kako veselo pojo dekleta na polju, kako si pastir na travniku svojo kroži.

Omeniti moram nekoliko o šolah. Toda kaj naj o teh povem? Kake so? Mažarske so vse od prve do zadnje. Ogerski vladi so šole le sredstvo, da ž njimi mažari nemažarske narode. Poučuje se večinoma mažarski, le krščanski nauk se izprva uči slovenski. Ko se pa otroci nauče blebetati par mažarskih besedij, tedaj se jim tudi ta podaja v visokodoneči mažarsščini. V šolstvu nima ljudstvo niti enega prijatelja in vzgojevalca. Da imajo učitelji še večje veselje za mažarizacijo, zato dobivajo večje ali manjše nagrade. Učitelj nauči v šoli otroke nekaj toček iz mažarske zgodovine, navadi jih peti mažarske nacionalne pesmi in izpolnil je glavni del svoje naloge. Koncem leta pride visoka gospoda iz mesta poslušat, koliko je že napredovalo znanje mažarskega jezika pri teh barbarskih Vendih. Če je večji uspeh, večjo nagrado dobi učitelj, navadno od 50—100 gld.

Gotovo ne cveto nikjer na svetu tako bujno pedagoške neumnosti, kakor na Ogerskem. V šoli se otrokom prepoveduje govoriti slovenski. Srečal sem šolarčke, ko so šli iz šole, pozdravljali so me mažarski. Vprašal sem enega, zakaj ne govori slovenski, a mi je odgovoril: „V šoli pravijo, da ne smemo“. Da se otroci v takih šolah mnogo ne nauče, kaže pač to, da stariši radi pošiljajo svoje otroke v Radgono na štajarsko stran v šolo.

Mažari dobro vedo, da se njih namen preje doseže, ako imajo mladino za seboj. Zato skušajo že nežni deci vcepiti mažarske ideje in ljubezen do mažarskega jezika. V ta namen je skoro v vsaki večji vasi otroški vrtec, kjer se otroci uče mažarskih pesmij in iger.

Da nima narod nikake omike, je pač jasno iz navedenega. Ni moža, ki bi stopil na noge in zahteval pravic, ki gredo vsakemu po božjem in človeškem pravu. Naletel sem na par mož, ki bi radi kaj storili za povzdigo svojega naroda, a si ne upajo, ker je mažarski terorizem prevelik.

Velika težava za ogerske Slovence je pač ta, da imajo mažarski pravopis, gajico le težko čitajo. V svojem narečju imajo več knjig spisanih, iz katerih se navadno nauče doma po zimi brati. Radi bi čitali tudi naše knjige, a jih nimajo, tudi nimajo učiteljev, da bi jih poučili, kako se čitajo. Družba sv. Mohorja ima samo 313 udov. To je malo, lahko bi jih bilo desetkrat toliko. Seveda velik zadržek je v tem, ker ljudstvo ne pozna dobro našega pravopisa in ker so mu nekateri naši izrazi nepoznati. Govoril sem nekoč v pravilni slovenščini z razumnim Prekmurcem, in ko sva se nehala razgovarjati, mi je rekel: „O, gospod, kako vi lepo govorite!“

Ljudstvo bi se kmalu privadilo našemu književnemu jeziku, ako bi le imelo priliko, učiti se. Šola v tem oziru ne stori prav nič. Nekdaj je bilo drugače. Ko so l. 1849. ukrotili mogočni Rusi presite Mažare, tedaj je zavlada na Ogerskem vsaj deloma narodna enakopravnost. Tčas so tudi na Prekmurškem rabili v šolah enake knjige, kakor pri nas. To je bila prava pot, da bi se približali in književno združili. Med ogerskimi Slovenci je poučevalo mnogo učiteljev iz Štajarske. Toda, ko so pozneje leta 1860—70 prišli na Ogerskem Mažari do gospodarstva, odpravili so naše knjige iz šol, češ, da je to propaganda za panslavizem, in odstranili so tudi zavedne slovenske učitelje, če se niso hoteli udati njih pritisku. Tudi družba sv. Mohorja se smatra za panslavistično sredstvo. Da bi se na kaki ogerski gimnaziji upošteval slovenski jezik, niti misliti ni, zakaj na Ogerskem je edino mažarsščina zveličavna. Ako hoče kak Slovenec študirati srednje šole, tedaj navadno pohaja gimnazij v Sombotelju in Pečuhu. Ker se v ljudski šoli tako malo ali celo nič ne nauče, dajejo Prekmurci jako redko dalje študirat svoje otroke. Dijaki se vzgajajo od mladih nog strogo v narodnem mažarskem duhu. Često se niti ne zavedajo, da so sinovi mogočnega debela slovenskega, ki šteje do 120 milijonov ljudi, dočim šteje mažarski narodič le borih 7 milijonov z vsemi mažaroni vred. A kdo jim naj izbije iz glave absurdne nazore o Slovanih? Slovanska

zgodovina je v mažarskih knjigah, iz katerih črpajo svoje znanje, popolnoma pokarjena. Sicer pa ne pridejo z nikomur v dotiko, da bi jih poučil. Na Ogerskem nimajo nemažarski narodje nikakih pravic, pravico uživajo le Mažari, oni so absolutni vladarji. Mažarska narodnost je malik, kateremu se mora vse klanjati. Gorje onemu, ki bi se drznil očitati jim krivico do drugih narodnostij.

Da bi imela slovenščina kako pravico v uradu, niti misliti ni, sploh je povsod pregnana, le cerkev je še njeno zavetišče. V čisto slovenskih župnijah se propoveduje samo slovenski, v mešanih pa večinoma mažarski. Le žal, da so duhovniki sami nevešči književne slovenščine.

Omeniti moram nekoliko gospodarske razmere. Prekmurci so skoro vsi poljedelskega stanu, rokodelcev je med njimi le za silo. Kmetije so bile nekdanj dobre in trdne, a radi liberalnih postav so se zelo razdrobile. Polje je v ravnini rodovitno in se obilo pridela koruze, ovs, prosa in krompirja, slabše je po hribih.

Vina se precej pridela. V goratih krajih ima vsak gospodar svoj vinograd. Vina so jako dobra in močna okoli sv. Benedikta, Kikeča in Bokrača. Gorice so navadno zasajene s sadnim drevjem, iz sadja delajo močno slivovico.

Ker je ljudstvo zdravo in pošteno, se tudi jako naglo množi. Pravil mi je neki župnik, da je v njegovi župniji skoro vsako leto še enkrat več rojencev nego mrtvecev. V tej velikanski rodovitnosti ima Slovanstvo na Ogerskem največ zaslombe. Slovanom se kljubu vsem viharjem in silovitostim mažarskim ni treba bati, da bi tako naglo izumrli, dočim Mažari s strahom opažajo, da njih rod gine od dne do dne. Število Mažarov se krči čedalje bolj, saj je znano, da Mažarka (to je zlasti v navadi pri kalvinskih Mažarih) radi modernega „Zweikindersystema“ noče biti mati več nego enemu ali dvema otrokoma. Mažari rasto le z mažarenjem nemažarskih, zlasti slovanskih narodov. Ko bi se ne množili umetnim potom, izginili bi s površja zemlje. Odtod tudi tolika strast v mažarenju! Da bi dali Ogerski tudi po zunanjem mažarsko lice, zato mažarijo krajevna in osebna lastna imena.

Ker se prekmurško slovensko ljudstvo tako množi, nima dovolj dela in zaslužka doma. Mnogo jih gre po svetu, navadno hodijo služiti čez mejo na Štajarsko, drugi zopet med Mažare. Pomladi se jih odpeljava voz za vozom doli v Slavonijo in se potem vračajo koncem poletja nazaj v domovino veselo pojoč na vozeh.

Kmetije čedalje bolj propadajo, ker oče navadno deli posestvo med svoje sinove. Pripovedoval mi je nekdo, da je bilo prej v njegovem kraju mnogo bogatih kmetov, ki so imeli po 6—8 konj, a njih sinovi sedaj vozijo z dvema ali celo z enim konjem.

Tudi krivonosi Židje neusmiljeno izsesavajo ljudstvo. Skoro ni vasi brez židovskega mrčesa. Samo v trgu Soboti je do 300 Židov.

Vender je še mnogo imovitih, trdnih kmetov, zlasti v ravnini. Pravil mi je neki gospod, da so tamkaj tudi bogati slovenski kmetje, ki so plemiči.

Omenimo naj še prekmurske cigane, kojih je pa malo. Cigani znajo več jezikov, imajo svojega glavarja, katerega imenujejo „vajelo“ (vojvodo). Pečajo se z rokodelstvom, zlasti so dobri kovači. Tudi so zelo premožni, ob nedeljah prihajajo v družbah v cerkev.

O narodni zavesti mi ni treba govoriti, zakaj Prekmurci spe še trdno spanje. Ljudstvo je pridno, pošteno in sužensko pokorno. V neki vasi sem vprašal kmeta, zakaj so si izvolili za notarja (po našem: župana) moža, ki je strasten mažaron. Odgovoril mi je: „Zato, ker je nam tako rekla gospoda“. Da se ljudstvo tako malo zaveda, krivo je neprestano pritiskanje mažarske vlade, ki le na to gleda, da bi Slovence prej ko mogoče pomažarila. (Konec prih.)

Najnovejše vesti.

Iz delegacijskega zborovanja. Prestolni govor ni nič novega povedal. Upanje, da se ohrani mir v Evropi (ki več stane kakor mala

vojna) je stara tolažba. Da je razmerje do Rusije glede Balkana prijateljsko in da smo na bojišču v južni Afriki nevtralni, tudi ni posebna novica. Stara novica je še celo to, da bode treba davkoplačevalcem globočje poseči v žep, ker se bodo zvišale častniške plače za 9¹/₂ milijona kron in ker potrebnost vojnega ministerstva znaša blizu 332 milijonov kron brez stroškov za Bosno. Delegat dr. Pacak je stavil predlog, da naj se avstrijska vlada potegne za one Srbe, kateri so po znani veleizdajski kazenski obravnavi zdaj po nedolžnem zaprti. Minister grof Goluhowski je takoj odgovoril, da ne more Pacakovi želji ustreči, ker je ta obravnava zgolj notranja zadeva srbska, v katero se ne sme vtikati obstrukcija. Cesar je nagovoril razne poslance. Dr. Ferjančiču je priporočal marljivo delovanje v državnem zboru, Čehom je obetal ugoden uspeh pri pogajanjih. Češka delegata Žaček in Kaftan sta cesarju povedala stališče Čehov v precej ostrih besedah.

Pogajanja Čehov z Nemci. Bolj zanimivo, kakor delegacije in državni zbor, je pogajanje desnice z levico, t. j. Slovanov z Nemci. Včeraj sta stopili stranki po svojih zaupnih možeh v dogovor, a upanja je malo za spravo.

Iz državnega zbora se nam naknadno poroča: V seji dne 30. novembra se je razpravljalo ves dan o tem, ali naj prevzame država zasebno gimnazijo v Tišinu. Poslanec Kubik je to nujno zahteval in utemeljeval svoj predlog s tem, da je v Šleziji 180.000 Poljakov in le 45.000 Nemcev, da imajo tedaj Slovani pravico, zahtevati gimnazijo s poljskim jezikom.

Dr. pl. Demel je ugovarjal v imenu Nemcev iz Šlezije, češ da je treba ondi nemške gimnazije, ker ljudstvo samo po nemški gimnaziji hrepeni. Dr. pl. Czecz-Lindenwald je podpiral predlog iz kulturnih razlogov in povdarjal, da je slovanska gimnazija v Šleziji potrebna.

Poljski poslanci dr. Sokolovski, dr. Kurz, Sponder, Daszinski in Čeh dr. Slama so se iskreno potegovali za slovansko gimnazijo. Dr. Menger in pa Türk sta temu zahtevanju ugovarjala. Zbornica je sklenila potem, da se preneha z govoricenjem, in je volila glavna govornika Swieczija in pa Heegerja, katera sta pa nastopala v petek 1. decembra t. l. Govornika sta ponavljala večinoma razloge predgovornikov in zbornica je po sklepu odločila, da predlog ni nujen, to pa le zaradi tega, ker ni nobeni stranki mogoče bilo, dobiti dvetretjinsko večino.

Z bojišča v Afriki se poroča, da se je v četrtek prava vojna še le pričela, ker so nastopili Angleži z veliko silo.

„Učiteljski Tovariš“ piše: „Narodna vprašanja bi se v slučajih, ko se gre za prosveto in za interese našega stanu, ne smela staviti v ospredje — in priporoča „Freie Lehrerstimmen“, „ker je ta list mednarodni“. — Potem toži g. Črnagoj, da ima „Tov.“ dolg in vpraša: „Kam pa pridemo?“ Na to odgovoré brez dvoma učitelji: „Do novega lista, kajti mednarodnega lista narodni učitelji ne potrebujemo!“ Jelenc pa hoče pričeti zvoniti še z nekim liberalnim „Zvončkom“ naši mladini!

Za nemško-nacijonalne „Jungovce“, ki hodijo tudi na Spodnje Štajarsko učiti napredne

slovenske učitelje in prodajati svoje nemško-liberalno maslo, se ogreva „eden“ v sinočnem „Narodu“. Dopisnik pravi, da je najhujši sovrag učiteljev klerikalizem, in se norčuje iz učitelja g. Z. Černeja, tega „klerikalnega priganjača“, ki je pisal v „Popotniku“, da je duh „Jungovcev“ neizmerno pogubonosni za naš narod in očetnjava. Poguma pa ta „eden“ nima, da bi povedal ime. Znabiti je to isti Malovrh, ki služi pri Schwegelnu.

Listnica uredništva. Gosp. Fran Šiber, župan v Selcih: O Vašem dopisu prihodnjic, danes ni prostora.

Zahvala. 89 (1—1)

Za srčne dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti moje ljube soproge, oziroma matere, gospe

Marije Verovšek roj. Kozjak

kakor tudi za obilno spremstvo ranice k večnemu počitku izrekam tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem iskreno zahvalo. Osebito in posebej se še zahvaljujem svojim stanovskim kolegom, prijateljem in znancem ter čč. članom slovenskega in nemškega gledišča za darovane prekrasne vence, kakor tudi gg. pevcem za ganljivo petje

Srčna zahvala vsem!
V Ljubljani, dne 30. novembra 1899.

Anton Verovšek.

Lekarna Piccoli, Ljubljana,

priporoča

čisto medicinalno ribje olje najboljše vrste,

katero se nikakor ne sme zamenjavati s slabo dišečim kmečkim ribjim oljem, po najnižji ceni, ker se je vsled velikega lova ugodno nakupil. 88 (10—2)

Steklenica do 1/2 klg. vsebine 40 kr., 10 steklenic 3 gld. 50 kr. Po pošti se pošilja proti poštnemu povzetju.

Tinktura zoper kurja očesa

gotovo najboljšo sredstvo za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr. Dobiva se v 60 (20)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“ M. Leustk-a v Ljubljani.

21 (—)

Slovinci, spomnite se „Naše straže!“

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Priporoča: 55 (25)

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriške plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstane, uhane, zapone, priklepke, gumbe za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina-srebra. Prstane in uhane z dijamanti in briljanti. Specialitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in ceno!

Redka priložnost za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a mizarski pohištveni obrt

v Ljubljani 73 (14)

na Dunajski cesti št. 16 (v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo

v sakovrstnega likanega in politiranega

pohištva

Narcčila se točno izvršujejo.

Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka priložnost za nakup pohištva.

Gabr. Piccoli,

lekarnar „pri angelu“,

dvorni založnik

Nj. svetosti papeža Leona XIII.

v Ljubljani,

Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajarskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno skatljico tinkture za želodec z 12terimi stekleničicami in jeden lonček Glicerin Crème.

S spoštovanjem Tomaz Dobek,

Posljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj stoječim napisom 24 steklenic izvrstne „želodčne esence“, ki se rabi z najboljšim vspehom.

20 (37) Jožef Černko, župnik, Vuhred. — Štajarsko.

Posljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporoča in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem Ivana Vidasa pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja, S. Domenica d' Albona, Istria

Slovensko vinogradniško društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča svojo veliko zalogo

pristnih domačih vin,

starih in novih iz Dolenjske, Štajarske, Istre, Vipave in Goriške. Vino je deloma doma prešano. Isto se oddaja v sodih in fino vino v steklenicah.

90 (3—7)

Zaloga in kletarstvo:

na Glincah št. 20 pri Ljubljani

na lastnem posestvu.

Na zahtevo pošiljajo se uzorci brezplačno.

Izvod iz voznega reda.

Odhod iz Ljubljane v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.

Prihod v Ljubljano iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6 uri 10 m. in 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.

Cerkvena mizarska dela.

Podpisaneec izdelujem zlasti cerkvene klopi, spovednice, okna, vrata in klečalnike po vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom. Zagotovim izvrstno delo in nizke cene. Že desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu, Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodica, pa spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za farno cerkev v Čemšenik.

Postavljenje novih klopij v cerkvi traja le 5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,

pošta Domžale.

43 (32)